

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 331.2

Подкуйко А.В., студентка 4 курс
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: У розглянуті проблеми реалізації інноваційної політики підприємства. Проаналізовані характерні особливості інноваційної політики, узагальнені завдання інноваційної політики; визначено основну мету інновацій підприємства, що складається в створенні умов, які забезпечують інноваційний саморозвиток компанії, підвищення ефективності виробництва і зростання конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі за рахунок впровадження інновацій.

Ключові слова: інноваційна політика; інноваційний менеджмент; інноваційна діяльність; підприємство.

Abstract: This article discusses the problems of implementation of innovative development of the enterprise. The characteristic features of the innovation process are analyzed, the objectives of the innovation policy are summarized; The main goal of the enterprise innovation is to create the conditions that ensure the innovative self-development of the company, increase production efficiency and increase competitiveness in the long run through the introduction of innovations. Identified and justified the need for the implementation of a complex process of developing an innovative enterprise policy.

Keywords: innovation policy; innovation management; innovation activity; enterprise.

В умовах ринкової економіки успішне функціонування підприємства багато в чому обумовлено ефективною роботою інноваційного механізму та його розвитку. В даний час інноваційна політика все частіше є основним резервом підвищення конкурентоспроможності підприємства.

З переходом до ринкової економіки, виживання підприємства в значній мірі стало залежати від його інноваційної політики. Тільки ті підприємства, які не відстають від світових тенденцій розвитку науки і техніки можуть вижити в складних сучасних умовах.

Дослідженням з формування та реалізації інноваційної політики підприємства займалося багато вчених, зокрема, Тарасюк М. В. [1], Березіна М. Л. [2], Маслак О. І. [3], Лановська Г. І. [4], Максимова Т. С. [7], Дивнич О. Д. [8]. Незважаючи на велику кількість праць, присвячених цій темі, існують певні аспекти, що потребують висвітлення. Формування та

реалізація інноваційної політики підприємства найчастіше розглядається лише в теорії, без аналізу та розробки практичних напрямків підвищення його розвитку та ефективності.

Необхідність впровадження інноваційних проектів вимагає від підприємств формування інноваційної політики, що дозволяє координувати інтереси всіх учасників інноваційного процесу, та зобов'язана відповідати наступним вимогам [1, с. 19–24]:

1) споживачі – забезпечення високої чутливості до змін ринкової ситуації;

2) конкуренти – спрямованість на активні дії;

3) учасники інноваційного процесу – дотримання інтересів підприємства, регіону, держави і працівника;

4) особа – соціальне спрямування в її діяльності і наслідках. Мається на увазі виготовлення екологічно чистої продукції, дотримання екологічних стандартів, захист споживачів, створення комфортних умов праці.

Під інноваційною політикою розуміють головну лінію поведінки, дій, заходів в області інноваційного розвитку підприємства до поставлених цілей і стратегій. У будь-якому підприємстві слід розрізняти зовнішню і внутрішню інноваційну політику. А саме:

1) зовнішня інноваційна політика розкриває загальну лінію поведінки організації на ринку, що призводить до підвищення рівня її розвитку і формулює пріоритетні інноваційні проекти. Вона визначається зовнішнім середовищем, потребами ринку і внутрішнім потенціалом організації;

2) внутрішня інноваційна політика це процес контролю поведінки персоналу, націленого на інноваційний тип розвитку. Вона виділяється менеджментом організації. Інноваційна політика є довідником по вибору пріоритетних напрямків інноваційного процесу, розробці та виконанню інноваційних програм і проектів, формування інноваційно активних зв'язків між співробітниками в організації [2, с. 122–132].

Головна мета інноваційної політики підприємства полягає у створенні умов, що забезпечують інноваційне саморозвиток компанії, підвищення ефективності виробництва і зростання

конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі за рахунок запровадження інновацій.

Завдання інноваційної політики полягають в:

1) виявленні пріоритетів і напрямів інноваційного розвитку; досвідченої організації інноваційних процесів, що забезпечують результативну взаємодію всіх суб'єктів інноваційної діяльності;

2) оцінці інноваційного потенціалу підприємства; активізації інноваційної діяльності; виборі і здійсненні інноваційних проектів, що впливають на підвищення конкурентоспроможності;

3) розробці сценаріїв інноваційного розвитку; концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках інноваційної політики; реалізації інших заходів.

Серед основних положень інноваційної політики є : відповідність вимогам ринку, домінування стратегічних параметрів, комплексність, безперервність, адаптивність, пошукова активність, багатоваріантність, ефективність і облік невизначеності.

Політику розвитку підприємства можна розділити на інноваційну і неінноваційну. Інноваційна політика підприємства проявляє сукупність принципів, цілей, завдань, економічних, правових і організаційних заходів, форм, механізмів і методів керування, спрямованих на досягнення довгострокових стратегічних орієнтирів інноваційного розвитку для підвищення конкурентоспроможності та зростання ефективності виробництва.

Серед головних факторів, що гальмують інноваційну діяльність підприємств, акцентують брак власних коштів. Інші місця ділять між собою висока вартість нововведень і неспроможність фінансової підтримки з боку держави. Четверте місце стабільно припадає на низький інноваційний потенціал, а п'яте займає високий економічний ризик.

Метою інноваційної політики підприємства є розроблення безпосередньо інноваційного проекту, в якому варто обґрунтувати його економічну доцільність. Розробка інноваційної політики підприємства являє собою дуже складний процес, який включає в себе три основних аспекти [3, с. 166–173]:

1) напрям інноваційної політики. На цьому етапі завдання полягає у аналізованні варіантів можливої майбутньої ситуації на ринку і

спрогнозуванні можливих цілей в майбутньому. Складність полягає в тому, що більшою мірою треба поспиратися на власну інтуїцію, засновану на життєвому досвіді. Після цього необхідно розвинути ідеї в цілі, які очікується реалізувати. Існують і інші методи прогнозування і відбору цілей, а саме, методи вибору інноваційної політики як такої.

- 2) стратегічне планування інновацій;
- 3) оперативне планування інновацій..

В результаті продуктивного планування розробляється детальний послідовний програма дій по здійсненню інновації та інноваційного розвитку підприємства в цілому.

Отже, в роботі проведено узагальнення теоретичних аспектів інноваційної політики, виділено основні переваги методів і завдань інноваційної політики, виведений послідовний план дій задля здійснення успішної інновації та розвитку в цілому, обґрунтовано необхідність ведення інноваційної політики для підвищення ефективності функціонування підприємства.

Литература

1. Тарасюк М. В. Сучасний стан реалізації інноваційної політики України та її фінансове забезпечення / М. В. Тарасюк, О. В. Малярчук. // Економічна наука. – 2017. – №1. – С. 19–24.
2. Березіна М. Л. Інноваційна політика підприємств АПК: тактичні та стратегічні аспекти / М. Л. Березіна. // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №4. – С. 122–132.
3. Маслак О. І. Управління інноваційним потенціалом підприємства в умовах циклічності / О. І. Маслак, О. О. Безручко, М. В. Маслак. // Економіка і організація управління. – 2014. – №1. – С. 166–173.
4. Лановська Г. І. Інтегральна оцінка інноваційної політики підприємства / Г. І. Лановська // Агроінком. – 2013. -- № 7–9.
5. Кадол Л. В. Принципи формування інноваційної політики підприємства / Л. В. Кадол, Л. М. Кравчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2016. – Вип. 17(1). – С. 76–79.
6. Грабчук О. М. Інструменти інноваційної політики промислових підприємств / О. М. Грабчук, В. Я. Плаксієнко. // Економіка та держава. – 2017. – №2. – С. 11–15.

7. Максимова Т. С. Формування інноваційної політики / Т. С. Максимова, О. В. Філімонова, К. В. Лиштван. // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – №2. – С. 181–183.

8. Дивнич О. Д. Інноваційна політика підприємства: формування та реалізація [Електронний ресурс] / О. Д. Дивнич // "Вісник Полтавської державної аграрної академії" науково-виробничий фаховий журнал.

9. Римар М.В. Етапи та принципи здійснення інноваційної діяльності підприємства / М.В. Римар, Н.В. Ликун // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2012. – № 725. – С. 360-365.

10. Ландик В.И. Инновационная стратегия предприятия: проблемы и опыт их решения. – К.: Наук. думка, 2003. – 364 с

11. Квасницька Р.С. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах / Р.С. Квасницька, Н.С. Ардашкіна // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – №6, Т. 3. – С. 247-251.

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

І.Я. Іпполітова